

UZASADNIENIE

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie w miarę możliwości właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE. L 206 z dnia 22.7.1992, z późn. zm.), zwanej dalej: „dyrektywą siedliskową”. Dokument ten tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm.) - zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”. Kierując się wspomnianymi powyżej założeniami, plan zadań ochronnych ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego (w formie zarządzenia), właściwy terytorialnie regionalny dyrektor ochrony środowiska. Plan ten może być zmieniony, wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub zachodzi konieczność jego aktualizacji, w szczególności w wyniku oceny aktualności planu zadań ochronnych.

Dla omawianego obszaru Natura 2000, plan zadań ochronnych ustanowiony został zarządzeniem z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Żabieńcu PLH140039 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 12470).

W związku z zarzutami formalnymi Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., zn. INFR(2021)2025, C(2021)2179, dotyczącymi obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000, koniecznym stało się doprecyzowanie celów działań ochronnych wyznaczonych dla niniejszego obszaru. Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 dyrektywy siedliskowej) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

- 1) indywidualnie określone dla danego obszaru, tj. ustalone na poziomie obszaru;
- 2) kompleksowe, tj. obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;
- 3) indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, tj. jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
- 4) indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, tj. wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć; pożądaný stan musi być:
 - a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie);
 - b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);
 - c) kompleksowy (atrybuty i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
 - d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach; odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

Opracowanie zmiany planu zadań ochronnych w zakresie celów ochrony dla wybranych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, wynika z konieczności zapewnienia warunków utrzymania i odtworzenia ich właściwego stanu ochrony, z wyjątkiem sytuacji, gdy ze względów przyrodniczych jest niemożliwe lub nieuzasadnione polepszenie tego stanu. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie dostępnych materiałów przyrodniczych tj. dokumentacji planu zadań ochronnych (dalej „pzo”).

Mając powyższe na uwadze zdefiniowano następujące cele ochrony:

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr stanu ochrony	Cele działań ochronnych	Komentarz
1	1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Obecność gatunku	Utrzymanie występowania populacji gatunku w obszarze na poziomie minimum 100 odżywiających się samców (stan niezadawalający – U1).	Na terenie obszaru kumak występuje szczególnie w granicach stawów rybnych oraz rozlewiska, które powstało pomiędzy stawami a torami linii kolejowej Warszawa – Radom. Zasadza również 2 śródlądowe zbiorniki, zlokalizowane w pobliżu stawów rybnych. Stan populacji gatunku oszacowano na ponad 100 osobników. Stanowiska gatunku charakteryzują się niestabilnością poziomu wody – gospodarka rybacka i zmiany poziomu wody oraz stosunkowo dużym zacienieniem – w szczególności stanowiska położone w lesie liściastym. Stosunkowo niewielki wpływ infrastruktury antropogenicznej, jak również utrzymanie bardzo licznej o pionowych pędach roślinności zanurzonej i pływającej pozytywnie wpływa na jakość siedliska. Nadmienić należy, że w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru przebiega linia kolejowa nr 8, w odległości około 1 km, w kierunku południowym, zlokalizowana jest droga wojewódzka nr 873. Oba elementy infrastruktury drogowej w mniejszym lub większym stopniu oddziałują na stan ochrony gatunków i ich siedlisk, niemniej zagrożenie ze strony wspomnianej
		Wysokość roślinności szuwarowej	Utrzymanie występowania szuwaru (stan niezadawalający – U1).	
		Udział szuwaru w powierzchni zbiornika	Utrzymanie udziału szuwaru w powierzchni zbiornika na poziomie > 25% (stan właściwy – FV).	
		Roślinność zanurzona i pływająca	Utrzymanie bardzo licznej, o pionowych pędach roślinności zanurzonej i pływającej (stan właściwy – FV).	
		Nachylenie brzegów zbiornika	Utrzymanie możliwie łagodnego nachylenia brzegów (stan niezadawalający – U1).	
		Zacienienie zbiornika	Utrzymanie zacienienia zbiorników na poziomie nieprzekraczającym 50% powierzchni lustra zbiornika (stan niezadawalający – U1).	
		Obecność płycizn	Utrzymanie występowania płycizn w większości płatów (stanowisko 1 i 2) siedliska gatunku (stan niezadawalający – U1).	
		Obecność ryb	Utrzymanie braku występowania ryb w zbiornikach stanowiących siedlisko gatunku (stan właściwy – FV).	
		Bariery wokół brzegu zbiornika	Utrzymanie występowania barier wokół linii brzegowej zbiornika na poziomie < 5 % (stan właściwy – FV).	
Zabudowa otoczenia zbiornika	Utrzymanie braku zabudowy w otoczeniu zbiorników (stan właściwy – FV).			

		Inne zbiorniki wodne w promieniu 500 m	Utrzymanie występowania innych zbiorników wodnych w promieniu 500 m (stan właściwy – FV).	infrastruktury nie jest możliwe do eliminacji. Stan ochrony gatunku oceniono jako niezadawalający - U1. Na podstawie posiadanej wiedzy cele wydają się realne do osiągnięcia w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych - (2017 r.). Cele ochrony ustalono na podstawie dokumentacji pzo.
		Droga asfaltowa	Utrzymanie występowania maksymalnie jednopasmowej drogi asfaltowej w okolicy zbiornika (stan niezadawalający – U1).	
2	1166 traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Populacja	Utrzymanie występowania populacji gatunku w obszarze na poziomie minimum ≥ 1 osobników (stan niezadawalający – U1) oraz uzupełnienie wiedzy w tym zakresie.	Na terenie obszaru traszka grzebieniasta występuje jedynie na jednym stanowisku - rozlewisko, które powstało pomiędzy stawami a torami linii kolejowej Warszawa – Radom. Stan populacji gatunku oszacowano na od 1 do 10 osobników. Szacowanie to wynika ze stwierdzenia na stanowisku 10 jaj gatunku. Stanowisko gatunku w znacznej części ma obecnie charakter zalanego lasu, o bardzo zmiennej wielkości powierzchni. Stan ochrony gatunku oceniono jako niezadawalający - U1. Na podstawie posiadanej wiedzy cele wydają się realne do osiągnięcia w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych - (2017 r.). Cele ochrony ustalono na podstawie dokumentacji pzo.
		Powierzchnia zbiornika	Utrzymanie występowania zbiorników wodnych o powierzchni od 400 do 2000 m ² (stan właściwy – FV).	
		Stałość zbiornika	Utrzymanie napełnienia zbiornika przez poniżej 2 lat w okresie 10 lat (stan właściwy – FV).	
		Jakość wody	Utrzymanie wysokiej jakości wody (stan właściwy – FV).	
		Zacienienie zbiornika	Utrzymanie zacienienia zbiorników na poziomie maksimum 60% powierzchni lustra zbiornika na stanowisku 1 i 2 oraz 80% na stanowisku 3 (stan właściwy - FV na stanowisku 1 i 2, stan niezadawalający – U1 na stanowisku 3).	
		Wpływ ptaków wodnych	Utrzymanie występowania do 0 do 2 osobników na 1000 m ² (stan właściwy – FV).	
		Wpływ ryb	Utrzymywanie braku obecności ryb w zbiornikach stanowiących siedlisko gatunku (stan właściwy – FV).	
		Liczba zbiorników w odległości ≤ 500 m	Utrzymanie występowania minimum 4 innych zbiorników w promieniu 500 m (stan właściwy – FV).	
		Ocena jakości środowiska lądowego	Utrzymanie dobrej oceny jakości środowiska lądowego (stan właściwy – FV).	

		Stopień zarośnięcia lustra wody przez roślinność	Utrzymanie stopnia zarośnięcia lustra wody w zbiornikach stanowiących siedlisko gatunku na poziomie od 60 do 80% powierzchni lustra zbiornika (stan właściwy – FV).	
--	--	--------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--

Powyższe cele, po ich przyjęciu, powinny być brane pod uwagę przez podmioty sprawujące nadzór nad obszarem Natura 2000 oraz w trakcie prowadzenia ocen wpływu programów i przedsięwzięć na obszar Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie przyrody, sporządzający projekt planu zadań ochronnych winien umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, a także zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu, na zasadach i w trybie określonym w art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm., zwanej dalej „ustawą ooś”). Ponadto, w myśl art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy ooś, projekt planu zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190, zwanej dalej „ustawą o wojewodzie”), projekt planu zadań ochronnych wymaga uzgodnienia z właściwym terytorialnie wojewodą.

Jak wspomniano, istotnym elementem procesu planistycznego są konsultacje społeczne. W ramach procedury opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.) oraz ww. przepisów prawa, w dniu 5 czerwca 2023 r. w Biuletynie Informacji Publicznej i tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz jednostek samorządu terytorialnego na terenie których położony jest obszar Natura 2000, zamieszczono obwieszczenie o zamiarze przystąpienia, przystąpieniu i wyłożeniu projektu zarządzenia zmieniającego planu zadań ochronny do publicznego wglądu. Tego samego dnia obwieszczenie opublikowano także w prasie o zasięgu krajowym (Nasz Dziennik 5 czerwca 2023 r., Nr 128 (7696)). Tym samym, zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk gatunku, dla którego ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, umożliwiono zapoznanie się z dokumentem oraz złożenie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych przez okres 21 dni. W przewidzianym na składanie uwag i wniosków terminie, zgłoszono następujące uwagi:

Imię i nazwisko / Nazwa instytucji bądź organizacji	Data wpływu do urzędu (dd.mm.rrrr)	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia
Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	12.06.2023 r.	„(...)Zgodnie z metodyką monitoringu GIOŚ jednym z wskaźników stanu siedliska kumaka nizinnego jest wskaźnik „Bariery wokół brzegu zbiornika”, którego zabrakło w załączniku do projektu zarządzenia. Załącznik powinien zostać uzupełniony o ten wskaźnik lub należy wyjaśnić w uzasadnieniu przyczynę jego braku.”	Uwagę uwzględniono i dokonano odpowiednich zmian w treści zarządzenia. W celu ujednoczenia zapisów i zapewnienia czytelności dokumentów planistycznych o

			tożsamym charakterze, a zarazem wypełnienia zobowiązań poczynionych w 2021 i 2022 r. względem zarzutów formalnych Komisji Europejskiej, treść załącznika do zarządzenia (w części dotyczącej kumaka nizinnego) uzupełniono także o cele ochrony dla wskaźnika „wysokość roślinności szuwarowej”.
--	--	--	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy o wojewodzie, Wojewoda Mazowiecki pismem znak: WNP-IV.0521.1.21.2023 z dnia 06 grudnia 2023 r. uzgodnił projekt zarządzenia.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm.) – zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właścicieli terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją;
- 4) na jednostki organizacyjne, których zasięg działania obejmuje teren obszaru Natura 2000.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.), postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia nie pociągnie za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy zawarte w projekcie zarządzenia będą miały umiarkowany wpływ na lokalny i regionalny rynek pracy. Konieczność realizacji zadań przyczyni się do zwiększenia zapotrzebowania na usługi z działów: „Badania naukowe i działalność rozwojowa” Polskiej Klasyfikacji Działalności, wprowadzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wydanie niniejszego aktu prawnego stanowi sposób realizacji celów ochrony przyrody. Wprowadzenie jego regulacji wyeliminuje wątpliwości i niejasności w odniesieniu do prowadzonej w obiekcie ochrony przyrody, co z kolei usprawni opracowywanie dokumentacji i wydawanie decyzji w prowadzonych w jego materii procedurach uzgodnieniowych. Spodziewać się również można, że przedmiotowy projekt przyczyni się do polepszenia warunków realizacji działań ochrony czynnej w związku z łatwiejszym dostępem do informacji dotyczących przedmiotów i celów podlegających ochronie. Proponowana regulacja nie będzie wywoływać skutków istotnych ze względu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, a także na osoby starsze i osoby niepełnosprawne. Projektowana regulacja nie wpłynie na proces inwestycyjny z uwagi na fakt, iż nie wprowadza żadnych zmian w odniesieniu do granic obszaru.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja przedmiotowego zarządzenia objęta jest prawem UE. Zarządzenie swym zakresem obejmuje teren objęty ochroną w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 na podstawie dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.UE.L.1992.206.7), jako specjalny obszar ochrony siedlisk Stawy w Żabińcu PLH140039. Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.